

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **A. C.**

skazanego za czyn z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 kwietnia 2024 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 235/23

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 26 maja 2023 r., sygn. akt II K 223/20

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego A. C. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[SOP]

UZASADNIENIE

A.R. został oskarżony o to, że:

1. w okresie między połową 2017 r. a 6 marca 2019 r. – daty dokładnie nie ustalono – w Z., podrobił papier wartościowy w postaci weksla nr [...] o formacie A4, wystawionego „bez protestu” przez przedstawicieli I. Spółka z

o.o. z siedzibą w S., w ten sposób, iż na odwrocie tego dokumentu wpisał nieprawdziwe oświadczenie woli poręczenia tego weksla oraz dane osobowe „poręczających” wraz z podpisami P. G., E. B., T. B. i A. B., co skutkowało w późniejszym czasie – po jego wypełnieniu przez spółkę I.1 S.A. na rzecz której wystawiono weksel – powstaniem roszczenia wobec wyżej wymienionych na kwotę 380 698,86 zł, a co stanowiło działanie na ich szkodę, tj. o czyn z art. 310 § 1 k.k.;

2. w okresie między połową 2017 r. a 6 marca 2019 r. – daty dokładnie nie ustalono – w Z., podrobił papier wartościowy w postaci weksla nr [...] o formacie A4, wystawionego „bez protestu” przez przedstawicieli Inwestycyjnej G. z o.o. z siedzibą w S., w ten sposób, iż na odwrocie tego dokumentu wpisał nieprawdziwe oświadczenie woli poręczenia tego weksla oraz dane osobowe „poręczających” wraz z podpisami: P. G., E. B., T i A. B., co stanowiło działanie na ich szkodę, tj. o czyn z art. 310 § 1 k.k.;
3. w okresie między połową 2017 r. a 6 marca 2019 r. – daty dokładnie nie ustalono – w Z., podrobił papier wartościowy w postaci weksla nr [...] o formacie A4, wystawionego „bez protestu” przez przedstawicieli I. Spółka z o.o. z siedzibą w S., w ten sposób, iż na odwrocie tego dokumentu wpisał nieprawdziwe oświadczenie woli poręczenia tego weksla oraz dane osobowe „poręczających” wraz z podpisami: P. G., E. B., T. B. i A. B., co stanowiło działanie na ich szkodę, tj. o czyn z art. 310 § 1 k.k.;
4. w okresie między połową 2017 r. a 6 marca 2019 r. – daty dokładnie nie ustalono – w Z., podrobił papier wartościowy w postaci weksla nr [...] o formacie A4, wystawionego „bez protestu” przez przedstawicieli I. Spółka z o.o. z siedzibą w S., w ten sposób, iż na odwrocie tego dokumentu wpisał nieprawdziwe oświadczenie woli poręczenia tego weksla oraz dane osobowe „poręczających” wraz z podpisami: P. G., E. B., T. B. i A. B., co stanowiło działanie na ich szkodę, tj. o czyn z art. 310 § 1 k.k.;
5. w okresie między połową 2017 r. a 6 marca 2019 r. – daty dokładnie nie ustalono – w Z., podrobił papier wartościowy w postaci weksla nr [...] o formacie A4, wystawionego „bez protestu” przez przedstawicieli I. Spółka z o.o. z siedzibą w S., w ten sposób, iż na odwrocie tego dokumentu wpisał

nieprawdziwe oświadczenie woli poręczenia tego weksla oraz dane osobowe „poręczających” wraz z podpisami: P. G. , E. B. , T. B. i A. B. , co stanowiło działanie na ich szkodę, tj. o czyn z art. 310 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 26 maja 2023 r., sygn. akt II K 223/20:

1. oskarżonego A. R. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów opisanych w pkt od 1 do 5, z tym ustaleniem, że oskarżony działał w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, i że przestępstwa te stanowią jeden czyn zabroniony z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i przy zastosowaniu art. 60 § 2 k.k. na podstawie art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;
2. rozstrzygnął w przedmiocie odpowiedzialności karnej współoskarżonego R. W.;
3. orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu – po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę A. R. oraz prokuratora (na niekorzyść) – wyrokiem z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 235/23, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego A. R., obciążając go połową kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wniósł obrońca A. R., zaskarżając to orzeczenie w całości.

Skarżący zarzucił rażącą obrazę:

1. prawa materialnego, tj. art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 8 k.k. i art. 9 § 1 k.k., poprzez ich niewłaściwą wykładnię i niewłaściwe uznanie, że zamiar popełnienia zbrodni z art. 310 k.k. kończy się w momencie podpisania druku weksla in blanco, niewypełnionego, niezawierającego wszystkich obligatoryjnych elementów weksla, podczas gdy taki weksel w późniejszym czasie nie musi zostać wypełniony i tym samym nie inkorporuje żadnego prawa majątkowego, nie stanowi surogatu pieniądza; tym samym sprawca musi obejmować swoim zamiarem umyślnym, przewidywać, że taki weksel

- zostanie prawidłowo wypełniony na konkretną kwotę pieniędzy;
2. prawa materialnego, tj. art. 310 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, pomimo ustalenia, że weksle opisane w zarzutach od nr 2 do 5 oraz w zarzucie nr 1 w momencie naniesienia podpisów (te z zarzutu 2 do 5 do teraz) nie zawierały innych obligatoryjnych elementów wekslowych uprawniających do uzyskania konkretnej kwoty pieniędzy, tzn. nie były jeszcze papierami wartościowymi, nie inkorporowały żadnego prawa majątkowego; nadto pomimo ustalenia, że grafizmy naniesione na weksle przez „skazanego / oskarżonego” nie nosiły cech podobieństwa do oryginalnych podpisów poręczycieli, a nadto pomimo braku dowodów na prawidłowe wypełnienie weksla, tj. niezgodnie z deklaracją wekslową, kwestionowania prawidłowości wypełnienia weksla i prowadzenia procesu sądowego przed Sądem Okręgowym w Warszawie, odpowiedzialności akcesoryjnej poręczycieli, tj. możliwości rozliczenia weksla w całości przez trasata;
 3. prawa materialnego, tj. art. 310 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, *„pomimo że dokumenty będące przedmiotem przestępstwa nie można uznać za weksle w świetle brzmienia art. 64 oraz art. 67 ustawy prawo wekslowe, albowiem w obrocie prawnym nie funkcjonują duplikaty weksli tak nazywane przez ich beneficjenta, a funkcjonowały już i funkcjonują zdeponowane w I. S.A. rzeczywiście istniejące weksle w formacie A5”*.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o „*uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego do ponownego rozpoznania*”.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na zaprezentowane przez obrońcę stanowisko, wniósł o oddalenie wniesionej kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesioną kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego cel stanowi eliminacja z obiegu prawnego orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi uchybieniami, mogącymi wywrzeć wpływ na treść orzeczenia. Skuteczny zarzut kasacyjny musi więc wskazywać na naruszenie znaczącej rangi, nie może zaś

stanowić polemiki z niesatysfakcjonującym strony rozstrzygnięciem sądu drugiej instancji. Z uwagi na wyjątkowy charakter kasacji, strona może ją wnieść jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt II KK 58/18). Nadto, przepis art. 519 k.p.k. stanowi o tym, jakie orzeczenia podlegają zaskarżeniu w trybie kasacji zwykłej. Przedmiotowy zakres tych orzeczeń zawężony został do prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego. Oznacza to, że rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., musi być dotknięte orzeczenie wymienione w art. 519 k.p.k., a nie wyrok sądu pierwszej instancji.

Kasacja wniesiona na korzyść skazanego A. R. wyżej przedstawionych wymagań zupełnie nie respektuje. Zasadniczą jej wadę stanowi to, że wszystkie sformułowane zarzuty obraży przepisów prawa materialnego skierowane zostały przeciwko orzeczeniu sądu *a quo*. Sąd drugiej instancji – którego orzeczenie zostało zaskarżone kasacją – nie stosował wszak bezpośrednio przepisu art. 300 § 1 k.k., a jedynie po przeprowadzeniu kontroli odwoławczej – w zakresie wyznaczonym treścią zarzutów apelacyjnych – w odniesieniu do A. R. utrzymał w mocy wyrok sądu *meriti*. Sąd *ad quem* w toku kontroli instancyjnej odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji obrońcy, w tym zarzutu obraży art. 300 § 1 k.k. Autor kasacji, nie akceptując wyniku kontroli odwoławczej, nie uznał za stosowne by w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zakwestionować prawidłowość stanowiska sądu apelacyjnego w kontekście dochowania przez ten organ standardów kontroli instancyjnej, które określone zostały w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., co też otworzyłoby drogę do krytyki wyroku sądu odwoławczego, nadając rzeczonemu zarzutowi charakter kasacyjny. Trzeba podkreślić, że postępowanie kasacyjne ma sformalizowaną naturę, bowiem Sąd Najwyższy ściśle rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz – co oczywiste – weryfikuje treść tego środka procesowego pod kątem spełnienia wymogów, jakie ustawa przewiduje dlań w rozdziale 55 Kodeksu postępowania karnego, w szczególności w

zakresie bardzo rygorystycznych uwarunkowań formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. Stąd też istotne jest precyzyjne i respektujące wskazane wymogi sporządzenie kasacji. W tym właśnie celu w art. 526 § 2 k.p.k. wprowadzono tzw. przymus adwokacko-radcowski.

Choć zarzut naruszenia standardu kontroli instancyjnej nie został podniesiony w rozpoznanej kasacji, wypada pokrótce odnotować, że sąd *ad quem* rozważył zarzuty apelacyjne w sposób trafny i merytoryczny. Analiza tych zarzutów, przedstawiona w uzasadnieniu wyroku, wskazuje na rzetelność i staranność, a także zachowanie standardów kontroli odwoławczej. Sąd ten dogłębnie rozważył wszystkie zarzuty apelacji i właściwie uzasadnił swoje stanowisko. W szczególności poddał kontroli dokonane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym zestawienie znamion przestępstwa z art. 310 § 1 k.k. z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, uznając że sąd *meriti* zasadnie przypisał oskarżonemu czyn ciągły, którego istota zdefiniowana została w wymienionym przepisie prawa materialnego. Trafnie ocenił przy tym, że weksel *in blanco* jest papierem wartościowym dającym podstawę do otrzymania sumy pieniężnej – i przez to należy do kategorii dokumentów, o których mowa w art. 310 § 1 k.k. Służy on bowiem zabezpieczeniu prawnych interesów majątkowych wierzyciela i może być wykorzystany jako środek prawny dochodzenia niezaspokojonych zobowiązań. Podkreślono już, że weksel niezupełny nie pełni funkcji środka płatniczego i nie jest surogatem pieniądza, tymczasem obrońca, mimo wskazań sądów obu instancji, w dalszym ciągu starał się przypisać wekslowi *in blanco* cechy takiego środka. Warto również zaznaczyć, że przestępstwo z art. 310 § 1 k.k. jest dokonane z chwilą wytworzenia choćby jednego fałsyfikatu w postaci umożliwiającej podanie go za autentyczny, niezależnie od tego czy puszczenie go w obieg nastąpiło (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 1982 r., IV KR 283/81, LEX nr 21924). W niniejszej sprawie nie ma więc znaczenia dalsza kwestia wypełnienia weksla *in blanco*, w tym prawidłowości takiego wypełnienia. Przestępstwo to ma charakter bezskutkowy i jest popełnione z chwilą ukończenia samego czynu. W odniesieniu do treści kasacji relewantna jest też uwaga, że omawiane przestępstwo może zostać popełnione tylko w zamiarze bezpośrednim, lecz nie kierunkowym, zatem cel, dla którego powstał sfałszowany weksel, nie należy do jego znamion. Istotne jest wyłącznie

umyślne zrealizowanie czynności sprawczych wskazanych w przepisie art. 310 § 1 k.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2014 r., V KK 8/14, LEX nr 1441289; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 lutego 2016 r., II AKa 18/16, LEX nr 2157755), a to w niniejszej sprawie wynika z ustalonego przez sąd *a quo* stanu faktycznego (tj. podjętych przez skazanego czynności sprawczych i towarzyszącego mu zamiaru), który w postępowaniu kasacyjnym nie podlega kolejnej kontroli instancyjnej.

Z powyższych względów kasację obrońcy należało uznać za oczywiście bezzasadną i oddalić na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. byłoby zabiegiem bezprzedmiotowym.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Wobec tych motywów Sąd Najwyższy orzekł jak postanowieniu.

[J.J.]

[ms]